



De AVG *zegt geen nee*

Robert Duiveman

Dr. R.M. Duiveman
Actieonderzoeker

Robert@klimaatwerk.nu
www.publiekewaarden.nl/klimaat

Sergej Katus

Mr. S.H. Katus
Partner / Functionaris gegevensbescherming

info@pmpartners.nl
www.pmpartners.nl

HET IPW
KLIMAATWERK



Wat gaan we doen?

Behandelplan
• Introductie AVG
• Hoe doe je het goed?
• Hoe pak je door?

In het oog van de storm

- Regels: WCW & WIGW
- Geld: BAK & BuCa
- Rolverdeling: markt, overheid & gemeenschappen

- Rechtvaardigheid
- Duurzaamheid versus Bestaanszekerheid



VEEL GING MIS IN AN DER PEKBUURT

Er is bij de aanleg van het warmtenet in de Van der Pekbuurt in Noord veel misgegaan, bevestigt een recent onderzoek. Wat werd gezien als een groen en betaalbaar alternatief voor gas, pakte voor de huurders veel duurder uit, waardoor ze in de problemen kwamen. De negatieve publiciteit daarover lijkt voor paniek te hebben gezorgd bij de ambtenaren. Amsterdam presenteert volgende maand de lessen die getrokken kunnen worden.

door Robert Vinkenborg

Klimaatrechtvaardigheid in de praktijk heet het met verschenen rapport van het Instituut voor Publieke Waarden - Klimaatwerk (IPW) in opdracht van de overheid, met medewerking van de gemeente Amsterdam. Van de drie onderzochte projecten komt die in de Van der Pekbuurt als slechtste uit de bus: de bewoners in Noord is een belofte gedaan die niet kon worden waargemaakt.

Verantwoordiging

Robert Duveeman, hoofdautor van dit onderzoek naar 'klimaatrechtvaardigheid', zegt: 'De publieke verantwoordelijkheid groeide toen werd ervaren dat de belofte over betaalbaarheid niet werden nagekomen. Overigens is dat achteraf gerapporteerd.' Het onderzoek toont aan dat klimaatrechtvaardigheid meer behelst dan alleen milieuvriendelijke oplossingen. 'Het gaat ook om hoe deze oplossingen worden gefinancierd en wie de lasten draagt. In dit geval werden de armste inwoners onevenredig benadeeld. Nu hebben ze achteraf een pleister geplakt. Dat moet anders.'

Kirsten Zimmernan, actief lid van de huurdersvereniging in de Van der Pekbuurt, schetst terugkijkend een beeld van een gemeenschap die zich bedreigen voelt. 'Ons werd beloofd dat het niet duurder zou zijn dan gas, maar de werkelijkheid is anders. Energierekeningen worden juist hoger en de belofte verduurzaming betekent in de praktijk verbranding van hout ofwel biomassa en uit Italië geïmporteerde afval. Het laat zien dat wat hier is gebeurd een grote schande is. En de ellende stopt maar niet, want de aanleg

van het warmtenet gaat hier wel door. Er zijn ondertussen ook bewoners die zich verzetten en dan stuurt Vattenfall een deurwaarder naar een arm gezin dat geen gebruik van de stadswarmte maakt en niet eens klant bij het bedrijf is. Het rapport zie ik vooral als het schoongroeten van een hele slechte gang van zaken.'

Het onderzoek geeft een inkijkje in het gemeentelijk apparaat, dat zich blijkbaar niet schrok, toen een jaar geleden bleek dat belofte niet werden waargemaakt. Dat schrikken komt naar voren in de volgende passage uit het rapport: 'Hans is als gemeentebestuurder verantwoordelijk voor de participatie. Terwijl hij het gesprek met de bewoners voorbereidt, hoort hij van een collega over de nieuwe tarieven van het energiebedrijf. Hans denkt direct terug aan al die keren dat hij bewoners heeft gesterust: 'Nee echt, maak je geen zorgen. Het wordt niet duurder dan gas. Want Hans en zijn collega's zijn de wijk inge-

gaan om bewoners mee te laten doen aan de warmtetransitie. Nou, dat is gelukt, zegt Hans: meer dan 70% van de bewoners ging akkoord met het warmtenet. En nu dit!'

De schrik van Hans slaat over op het stadsbestuur en de woningcorporatie die in hun hand staan omdat de huurders onjuist zijn voorgelicht. Robert Duveeman: 'Hans is een karakter dat staat voor wat meerdere ambtenaren hebben gezegd.'

De gevolgen van de gebroken belofte zijn gigantisch. Gemeenten en corporaties moeten miljoenen bijpassen om de huurders te compenseren. En in heel Amsterdam gaat de stekker uit de uitrol van de warmtenetten. Verantwoordelijk: wethouder Zita Fels moet toegeven dat de ambities van de stad met betrekking tot de energietransitie mogelijk niet haalbaar zijn. 'We drukken voorlopig op de pauzeknop', verklaarde Anne-Jo Visser, directeur van de Amsterdamse Federatie van Woningcorporaties destijds. Nog steeds staat de aanleg van de warmtenetten vrijwel stil. Een woordvoerder van het college bevestigt aan De Telegraaf dat een grondige beleidsherziening aanstaande is en begin volgend jaar wordt gepresenteerd: 'Mede door het terugtrekken van marktpartijen werkt het college aan een herijking van de warmtestrategie. De klimaatverandering stopt immers niet. CO₂-reductie, betaalbaarheid en rechtvaardigheid zijn bij deze nieuwe strategie belangrijke uitgangspunten. We nemen hierbij alle lessen uit het verleden mee, dus ook die uit dit rapport van IPW.'

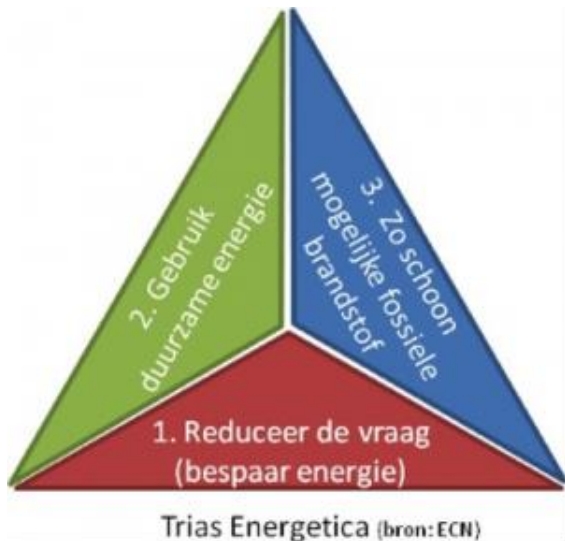
Kirsten Zimmernan van de huurdersvereniging bij de werksamheden. 'De ellende stopt maar niet.'

FOTO RONALD BARKER

Betaalbaarheid
In een reactie stelt Vattenfall te zijn gestopt met de aanleg van nieuwe warmtenetten. 'Het project in Noord maken we af' door de 'verslechterde markt-omstandigheden' voor zowel warmteketen als warmtebedrijf. Vattenfall ziet momenteel geen kans om klanten die overgaan op stadswarmte ook in de toekomst aantrekkelijke tarieven te bieden, zonder dat het warmtebedrijf financieel opgezond wordt. Samen met onze partners en ook het Rijk is het zaak om een structurele oplossing qua betaalbaarheid te vinden.'



Wat kan wel?



Specifieke Uitkering (SPUK) Lokale Aanpak Isolatie

Budget en aanvraagperiode



Startdatum:

dinsdag 1 april 2025

09:00

Einddatum:

maandag 30 juni 2025

17:00



Totaal budget:

€ 471.566.193



AVG zegt nee



TNO Medio 2024

- SPUK: 1/3 budget naar 2x modaal
- Minder dan 60% SPUK besteed => Eind 2025 terugstorten Rijk.

TNO Eind 2024

- Slechts 35% van gemeenten in staat huishoudens in energiearmoede te bereiken
- 50% gemeenten weet niet wie er in energiearmoede leeft: **"Dit is een direct gevolg van de privacywetgeving (de AVG)."**





Hoe pak jij dit aan?

- Hoe gaat dit in jouw gemeente?
- Waarom is dit voor jullie belangrijk?
- Wat zijn ervaringen met gegevens delen?

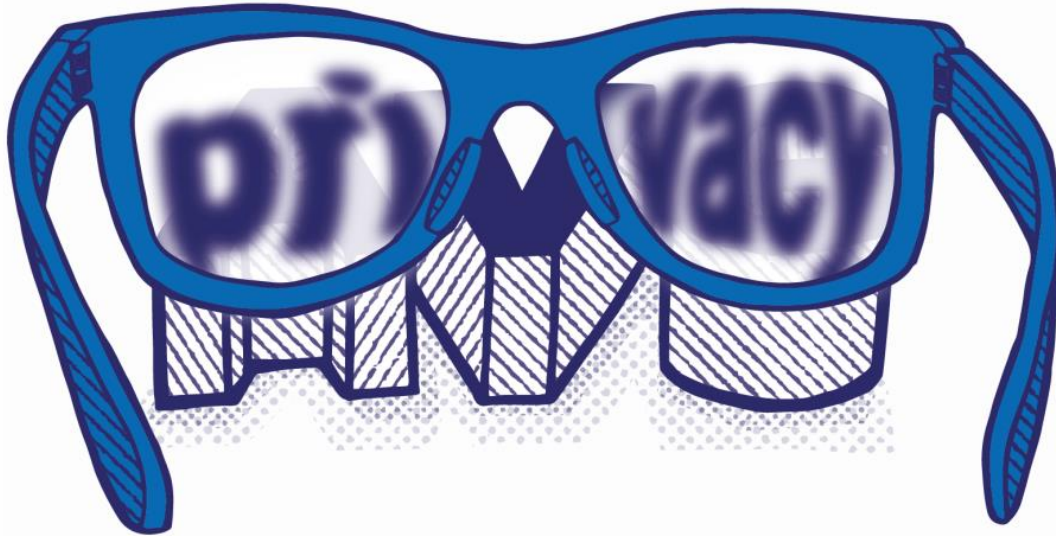
Introductie AVG



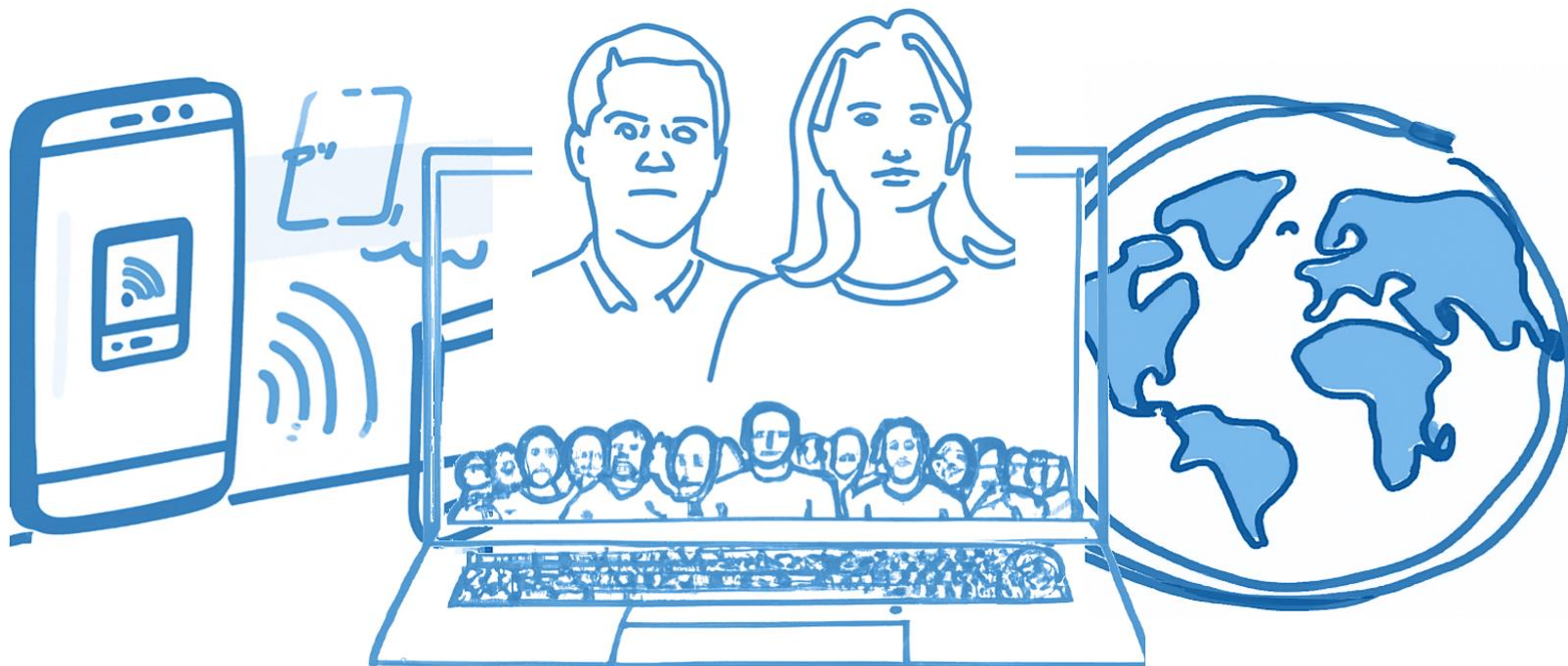
De slechtst begrepen wet in Nederland



Misverstand



Bestaansreden



Digitalisering



Personal data (persoonsgegevens)





Het recht op bescherming van persoonsgegevens heeft geen absolute gelding, maar moet worden beschouwd in relatie tot de functie ervan in de samenleving en in evenredigheid tegen andere grondrechten worden afgewogen.



Publieke waarden

A1. Menselijke **waardigheid**

A2. Recht op leven

A3. Recht op menselijke integriteit

A6. Recht op vrijheid en veiligheid

➞ A7. Eerbiediging van het privé-leven, gezinsleven, **woning**, communicatie

A8. Bescherming van persoonsgegevens

A10. Vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst

A11. Vrijheid van meningsuiting en van informatie

A12. Vrijheid van vergadering en vereniging

A14. Recht op onderwijs

A21. Non-discriminatie

A23. Gelijkheid van mannen en vrouwen

A26. Integratie van personen met een handicap

...

CHARTER OF
FUNDAMENTAL
RIGHTS OF THE
EUROPEAN UNION

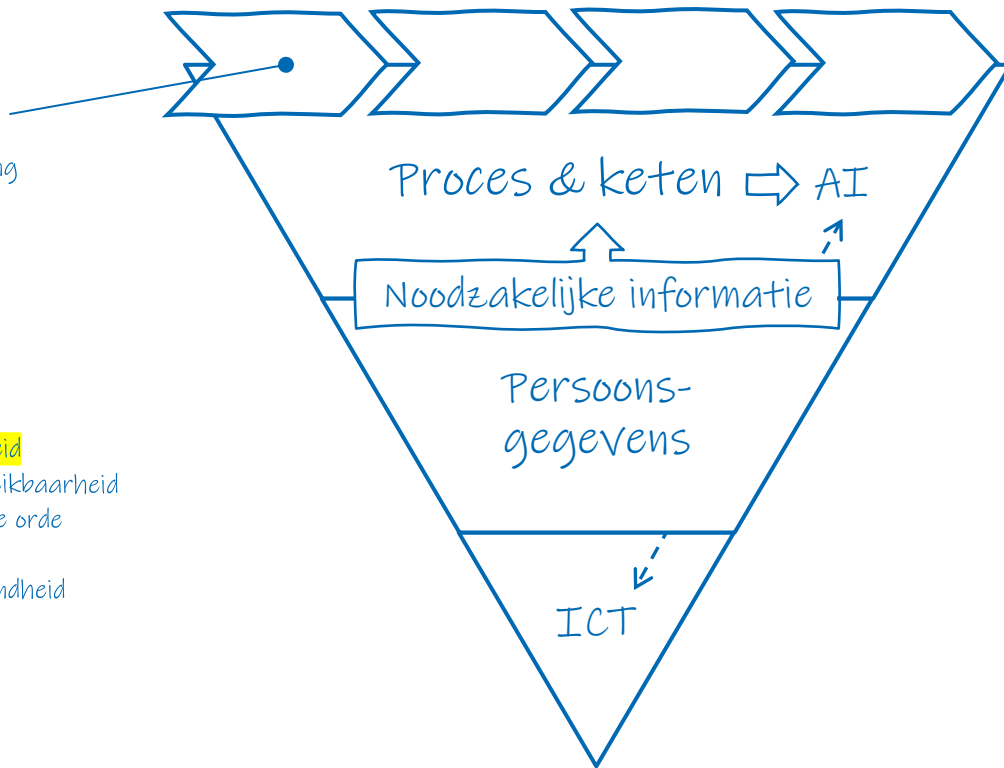


Grondslagen

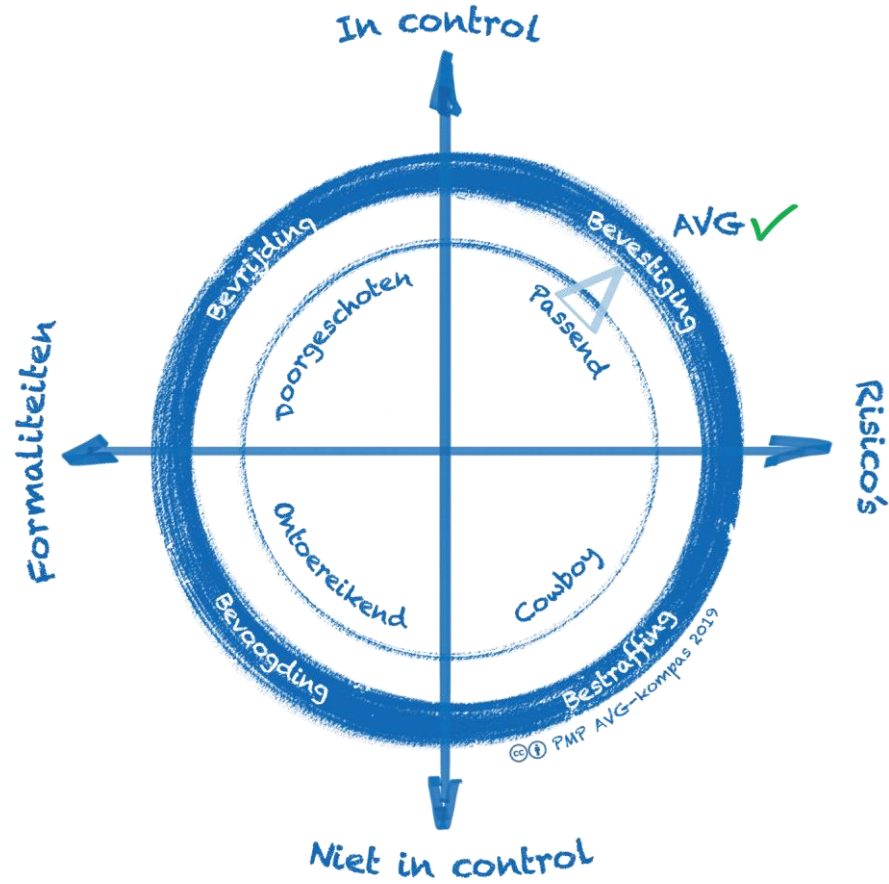


Kernprocessen

1. Belastingheffing
2. Bescherming en opvang
3. Burgerzaken
4. Cultuur en sport
5. Fraudeonderzoek
6. Gemeenteraad
7. Interne organisatie
8. Jeugd en onderwijs
9. Lokale economie
10. Milieu en duurzaamheid
11. Wonen, ruimte en bereikbaarheid
12. Veiligheid en openbare orde
13. Werk en inkomen
14. Zorg, welzijn en gezondheid



Moreel kompas



Kerngedachte



Data-ethiek

1. Hoe waarschijnlijk is het dat de vereiste oplettendheid en voorzichtigheid niet in acht worden genomen;
2. wat is de kans dat uit deze onoplettendheid en onvoorzichtigheid ongevallen ontstaan;
3. wat is de ernst van de gevolgen bij een ongeval; en
4. hoe bezwaarlijk is het nemen van veiligheidsmaatregelen.

Voorzorgsmaatregelen



DPIA

FRIA

Instrumenteel



Dataproductie impact assessments

Wat als dataproductie ontbreekt? – Welke dataproductie is passend?

Proces in 4 Stappen

1: Wat doe/wil je precies?



- Proces
- ICT
- Gegevensdeling met anderen

2: Wat heb je nodig?



- Waarom?
- Wie moet wat weten?
- Wanneer en hoe lang?

3: Wat als het fout gaat?



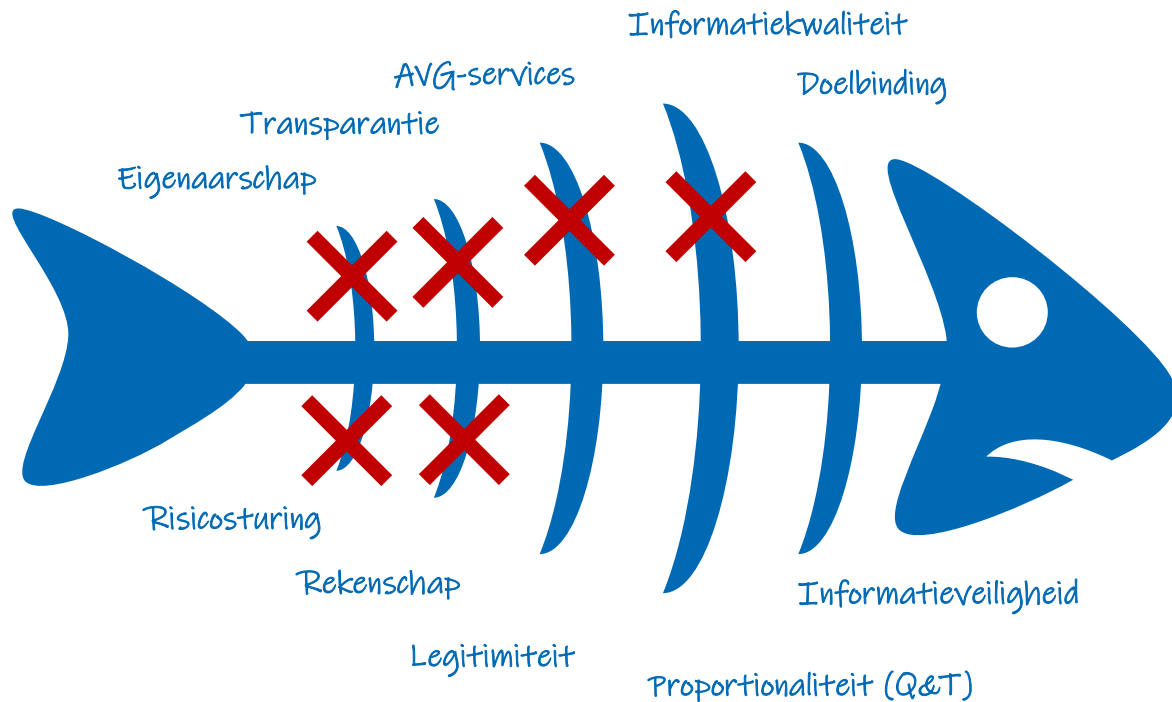
- Persoonlijke risico's
- Bestuurlijke risico's
- Realistische scenario's

4: Beheersmaatregelen



- Organisatorisch
- Technisch
- SMART

Schadescenario's

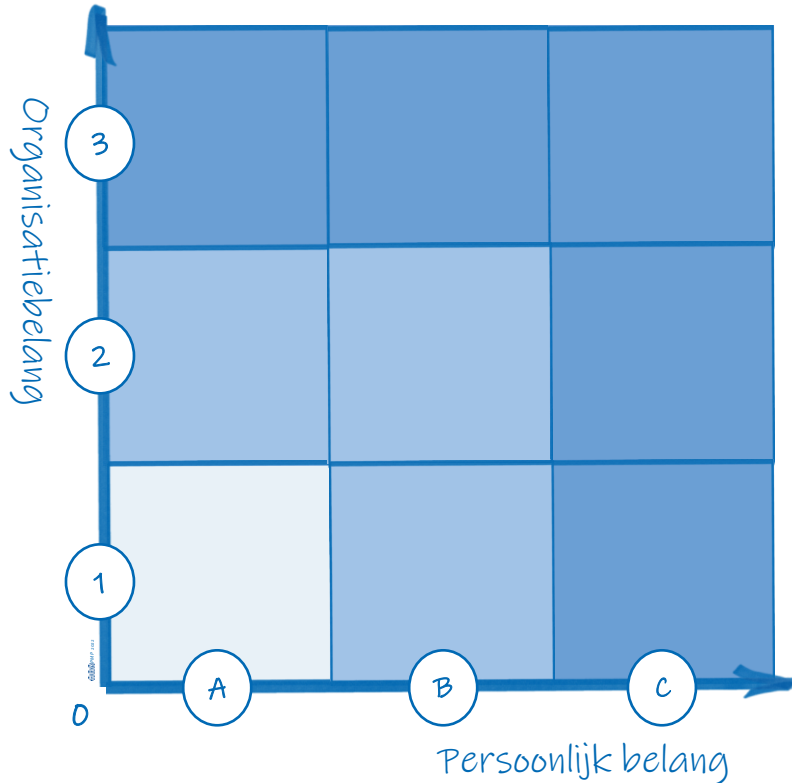


Schade

- Lichamelijke, materiële of immateriële schade
- Reputatieschade, aansprakelijkheid en herstelkosten



Schaal van Erg



- Nauwelijks risico (laag) – niet noemenswaardig belang
- Noemenswaardig risico (gemiddeld) – substantieel belang
- Ernstig risico (hoog) – vitaal belang

4 Gespreksrondes



4 Gespreksrondes

- 1.** Je hebt geld en dat moeten naar bewoners toe. Waarom precies en naar welke mensen? Welke data en partners heb je nodig?
- 2.** Hoe verzamel je de nodig informatie: Welke informatie heb je precies nodig? Waarom precies die data? Wie moet dat weten, wanneer en hoe lang?
- 3.** Wat als we het verkeerd doen? Wat kan er dan mis gaan, persoonlijk, bestuurlijk? Hoe reëel zijn de risico's?
- 4.** Hoe kan je de risico's ondervangen? Welke vorm van organisatie en techniek?

Hoe pak je door

- Wat heb je geleerd?
- Hoe kan dit jou helpen?
- Wat heb jij nodig om dit in de praktijk te brengen?

